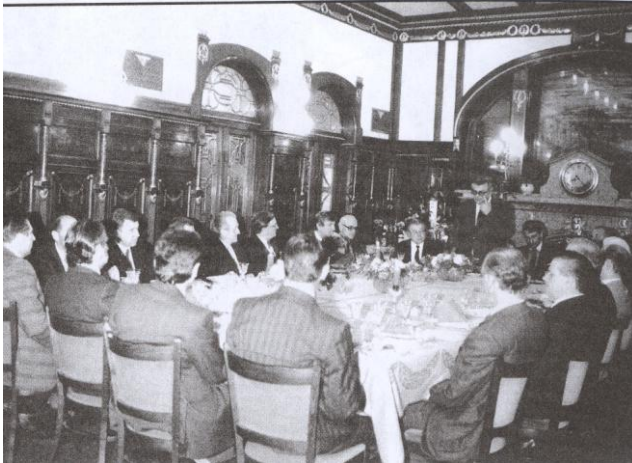

PAVOL JANÍK

GENERÁL ALOJZ LORENC

DEŠIFROVANÝ SVET

EXKLUZÍVNE ROZHOVORY
PAVOL JANÍK

FORZA
PUBLIKOVANÉ DIELO

Objektívne fakty a subjektívne interpretácie

V súvislosti s 30. výročím 17. novembra 1989 sa publikovalo množstvo rôznorodých materiálov, ktoré majú rozdielnu úroveň a odlišnú mieru spoľahlivosti. Preto som priamo i nepriamo upozornil, že odborníci by mali pracovať s prvotnými zdrojmi informácií. Nie citovať – napríklad – z mojich článkov (s poznámkou podľa Pavla Janíka), ale použiť moju knihu rozhovorov s generálom Ing. Alojzom Lorencom, CSc., Dešifrovaný svet (2000). Pre širší okruh verejnosti, ktorá nemá dielo k dispozícii, uvádzam z neho niekoľko nasledujúcich autentických formulácií:

***

PAVOL JANÍK: Vraví sa, že po vojne – teda aj studenej – je každý generál. Teraz už každý všetkému rozumie a vie úplne presne, ako to bolo. Aké však boli v skutočnosti vtedy aktuálne predstavy západných veľmocí o vývoji v strednej a východnej Európe? A čo sa dialo za oponou politických kontaktov medzi východom a západom?

ALOJZ LORENC: Až do konca roku 1988, možno ešte na jar 1989 Západ podľa našich analytických záverov kalkuloval, že hegemónom zmien v ČSSR budú

pragmatické sily v štátnom aparáte, ale aj v KSČ. V koordinácii so Sovietskym zväzom. Zlom nastal začiatkom leta 1989. Dávam to do súvislostí s informáciami o zabezpečení Moskvy americkou administratívou, že vývinové posuny v strednej a východnej Európe nebudú zneužitú proti bezpečnostným záujmom ZSSR. Nasledovalo vyhlásenie Gorbačova, že ZSSR nemá politické, ani morálne právo zasahovať do vývoja v týchto krajinách. Potom boli voľby v Poľsku, pribudli politické metamorfózy v Maďarsku, neskôr v NDR a napokon aj v ČSSR. Ešte v lete sa skupina našich politikov na čele s Jozefom Lenártom, za účasti niektorých ministrov i R. Hegenbarta stretla v pražskej reštaurácii Paríž na Václavskom námestí na večeri s veľvyslancami hlavných krajín NATO. Bol som účastníkom stretnutia. Usilovali sme sa ich presvedčiť, že ak reformné úsilie nemá viesť k deštrukcii, musí byť postupné. Spomínam si na slová Jozefa Lenárta, ktorý americkému veľvyslancovi aj iným položartom, polovážne povedal: „My Slovania máme anarchistické gény, a tak musíme byť opatrní.“ Veľvyslanec USA Niemczyk na to reagoval tiež v podobnej tónine. Slovom: „No dovoľte, aj ja mám slovanský pôvod a necítim sa byť anarchikom“. Do polovice roku 1989 som sa usiloval, aby sme boli vedúcou silou zmien, ktoré už boli jasné. To nebola snaha o konzervovanie systému, ale úsilie o jeho vývoj. Je pochopiteľné, že ako člen strany som dbal o jej pozíciu pri týchto transformačných procesoch, ale nie za každú cenu. Okrem toho mi vtedy iná alternatíva pripadala ako riziko neobyčajného chaosu. Na konci leta 1989 bolo zrejmé, že hlavnou otázkou už nie je, kto bude na čele zmien, ale spôsob, akým zmeny prebehnú.

PAVOL JANÍK: Ruku na srdce – vedeli ste si predstaviť v budúcnosti aj spoluprácu s niekdajšími rivalmi, súpermi, oponentmi či ako ich správne nazvať?

ALOJZ LORENC: V politike sa spravidla ľudia aj národy a štáty posudzujú viac podľa potrieb budúcnosti ako podľa minulosti. Z bývalých protivníkov v neskoršom období často bývajú spojenci. Ak je taký národný záujem. A veľa z nich – napríklad Francúzsko, Taliansko, Rakúsko či Nemecko – malo a dodnes má sociálnych demokratov, socialistov a dokonca aj komunistov vo vládach. Takže vedel.

***

Z textu pod fotografiou v citovanej knihe na s. 262:

Horúce leto na konci studenej vojny. Exkluzívna večera v pražskej reštaurácii Paríž. Neoficiálne stretnutie s veľvyslancami hlavných krajín NATO. (...) Rozhovory o vzájomných vzťahoch a transformačných procesoch v rámci spoločenskej prestavby.

***

Napriek tomu, že vyššie uvedené objektívne fakty jednoznačne svedčia o úsilí zainteresovaných československých predstaviteľov POZITÍVNE ovplyvniť vývoj dramatických spoločenských udalostí v ich medzinárodnom kontexte, viaceré osoby i osobnosti – z ľavej i pravej časti politického spektra – majú sklon zodpovedné konanie straníckych a štátnych reprezentantov zjednodušiť a NEGATÍVNE interpretovať. Nielen z hľadiska vlastných vyhranených názorov, ale aj podľa svojich záujmov – najmä v snahe nájsť či utvrdiť si svoje miesto v dejinách.

http://pavoljanik.sk/periodika_2.html